

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKYCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Pers en Voorlichting

PERSCOMMUNIQUE nr. 74/07

23 oktober 2007

Arrest van het Hof van Justitie in zaak C-112/05

Commissie van de Europese Gemeenschappen / Bondsrepubliek Duitsland

DE VOLKSWAGENWET BEPERKT HET VRIJE KAPITAALVERKEER

Door de bepalingen te handhaven van de Volkswagenwet inzake de beperking van het stemrecht tot 20 %, alsmede de vaststelling van een blokkeringsminderheid van 20 %, en het recht van de federale staat en van de deelstaat Niedersachsen om elk twee vertegenwoordigers in de raad van commissarissen aan te wijzen, is de Bondsrepubliek Duitsland haar verplichtingen niet nagekomen

Op 4 maart 2005 heeft de Commissie beroep tegen de Bondsrepubliek Duitsland ingesteld op grond dat de Volkswagenwet¹ een beperking van het vrije kapitaalverkeer en van de vrijheid van vestiging vormt.

Concreet maakt de Commissie bezwaar tegen de volgende punten:

- het recht van de federale staat en van de deelstaat Niedersachsen om elk twee vertegenwoordigers in de raad van commissarissen van de onderneming aan te wijzen zolang zij aandeelhouder van de vennootschap zijn,
- de beperking van het stemrecht tot 20 % van het maatschappelijk kapitaal voor aandeelhouders die meer dan 20 % van het maatschappelijk kapitaal bezitten,
- de verhoging van de vereiste meerderheid tot meer dan 80 % van het vertegenwoordigde maatschappelijk kapitaal voor besluiten van de algemene vergadering van aandeelhouders waarvoor de wet op de naamloze vennootschappen slechts een meerderheid van 75 % eist.

In zijn arrest van heden wijst het Hof het beroep van de Commissie toe voor zover hierin een beperking van het vrije kapitaalverkeer wordt aangevoerd. Aangaande de door de Commissie aangevoerde beperking van de vrijheid van vestiging wijst het Hof het beroep af bij gebreke van een specifiek betoog van de Commissie ter zake.

¹ Wet van 21 juli 1960 inzake de privatisering van de aandelen van de Volkswagenwerk GmbH (Gesetz über die Überführung der Anteilsrechte an der Volkswagenwerk Gesellschaft mit beschränkter Haftung in private Hand, BGBl. I, blz. 585, en BGBl. III, blz. 641-1-1), gewijzigd op 6 september 1965 (BGBl. I, blz. 461) en op 31 juli 1970 (BGBl. I, blz. 1149).

Beperkingen van het vrije kapitaalverkeer

Het Hof wijst erop dat de Volkswagenwet, als uitdrukking van de wetgevende bevoegdheid van de staat, een nationale maatregel vormt. De in het geding zijnde bepalingen van de wet zijn aan de staat toe te rekenen, aangezien zij alleen door de staat in zijn hoedanigheid van wetgever kunnen worden gewijzigd.

Het Hof herinnert eraan dat het EG-Verdrag beperkingen van het kapitaalverkeer tussen de lidstaten verbiedt. Tot dergelijke beperkingen behoort een nationale maatregel die directe investeringen kan ontmoedigen doordat hij voor de aandeelhouders de mogelijkheid beperkt om een deelneming in de vennootschap te verwerven teneinde met deze vennootschap duurzame en directe economische betrekkingen te vestigen of te handhaven die de mogelijkheid bieden, daadwerkelijk deel te hebben in het bestuur van of de zeggenschap over deze vennootschap.

Het Hof stelt vast dat de aan de orde zijnde bepalingen een dergelijk ontmoedigend effect kunnen hebben.

Beperking van het stemrecht tot 20 % en vaststelling van de blokkeringsminderheid op 20 %

Het Hof sluit niet uit dat deze twee bepalingen, elk afzonderlijk genomen, net zo goed in het voordeel als in het nadeel van iedere aandeelhouder van de vennootschap kunnen spelen. Het wijst er evenwel op dat bij de vaststelling van de Volkswagenwet de federale staat en de deelstaat Niedersachsen de twee grootste aandeelhouders van de pas geprivatiseerde vennootschap waren, met ieder 20 % van het kapitaal, en dat de deelstaat Niedersachsen nog steeds een deelneming in deze orde van grootte bezit. Het Hof stelt vast dat de betrokken bepalingen, in hun onderlinge samenhang beschouwd, de federale staat en de deelstaat Niedersachsen de mogelijkheid bieden om met een investering die geringer is dan die welke het gemene recht vereist, een aanzienlijke invloed uit te oefenen in de vennootschap Volkswagen. Deze situatie kan directe investeerders uit andere lidstaten ontmoedigen.

Het recht om twee vertegenwoordigers in de raad van commissarissen aan te wijzen

De mogelijkheid voor de federale staat en de deelstaat Niedersachsen om, zolang zij aandeelhouder van de vennootschap zijn, elk twee vertegenwoordigers in de raad van commissarissen aan te wijzen, verleent deze publieke aandeelhouders een privilege ten opzichte van het gemene vennootschapsrecht, volgens hetwelk zij maximaal 3 vertegenwoordigers zouden kunnen aanwijzen. Bovendien beschikken zij over het recht om vertegenwoordigers aan te wijzen zodra zij aandelen van de vennootschap bezitten, ongeacht de omvang van hun deelneming. De federale staat en het deelstaat Niedersachsen hebben zo de mogelijkheid om een grotere invloed uit te oefenen dan op basis van hun investeringen mogelijk is, en kunnen derhalve de invloed van de overige aandeelhouders terugbrengen tot een niveau dat onder de door hen gedane investeringen ligt.

De beperkingen van het vrije kapitaalverkeer zijn niet gerechtvaardigd

Het Hof herinnert eraan dat het vrij verkeer van kapitaal kan worden beperkt door nationale regelingen die hun rechtvaardiging vinden in rechtmatige belangen. Ofschoon de Bondsrepubliek een aantal algemene overwegingen heeft geformuleerd over de noodzaak van bescherming tegen een grote aandeelhouder die de vennootschap alleen zou domineren, heeft zij in casu evenwel niet aangetoond waarom de in het geding zijnde bepalingen noodzakelijk zijn voor de bescherming van de aangehaalde belangen.

Om te beginnen heeft zij niet weten uit te leggen waarom de handhaving van een versterkte en onaantastbare positie van publieke investeerders in het kapitaal van Volkswagen geschikt en noodzakelijk is voor de bescherming van de werknemers.

Zij heeft evenmin aangetoond waarom de handhaving van een dergelijke positie de algemene belangen van de minderheidsaandeelhouders beschermt.

Ten slotte heeft de Bondsrepubliek niet uitgelegd waarom de bepalingen van de Volkswagenwet geschikt en noodzakelijk zijn voor het behoud van de door de activiteit van Volkswagen gecreëerde werkgelegenheid.

Derhalve stelt het Hof vast dat de Bondsrepubliek Duitsland de uit hoofde van het vrije kapitaalverkeer op haar rustende verplichtingen niet is nagekomen.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

Beschikbare talen: BL ES CS DE EN FR HU NL PL PT RO SK SL

De volledige tekst van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de internetpagina van het Hof

*<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=NL&Submit=rechercher&numaff=C-112/05>
vanaf ongeveer 12.00 uur.*

Voor nadere informatie wende men zich tot de heer Stefaan Van der Jeught.

Tel: +352 4303 2170 Fax: +352 4303 2988

*Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar op "Europe by Satellite",
Europese Commissie, Directoraat-generaal Pers en Voorlichting, L-2920 Luxemburg*

Tel: 00 352 4301 35177 Fax: 00 352 4301 35249,

of B-1049 Brussel, Tel: 00 32 2 2964106 Fax: 00 32 2 2965956